

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět *Dějepis* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a společnost*, vyučuje v 6. až 9. ročníku s dvouhodinovou týdenní dotací pro jednotlivé ročníky.

Pro výuku *Dějepisu* jsou pořízeny různé reprodukce historických pramenů a odborné literatury. Výuka je realizována v kmenové třídě. Hlavním cílem předmětu *Dějepis* je vybavit žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života v demokratické společnosti. Žáci poznávají dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti a ve vzájemných souvislostech. Součástí vzdělávání je prevence rasistických a extrémistických postojů, výchova k toleranci, respektování lidských práv a rovnosti mužů a žen, výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Vzdělávací obsah přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Poznávání dějů, skutků a jevů, které ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do naší současnosti. Důraz je kladen na dějiny 20. století. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím dějin regionu a dějin místních.

Vyučovací předmět *Dějepis* je členěn do sedmi tematických okruhů:

- ***Počátky lidské společnosti***
- ***Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury***
- ***Křesťanství a středověká Evropa***
- ***Objevy a dobývání, počátky nové doby***
- ***Modernizace společnosti***
- ***Moderní doba***
- ***Rozdělený a integrující se svět***

Výuka předmětu směřuje k následujícím cílům:

1. rozvíjení zájmu o současnost a minulost národa vlastního i národů jiných
2. odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn a jejich souvislostí v reálném a historickém čase
3. hledání souvislostí mezi minulými a současnými událostmi v evropském i celosvětovém měřítku
4. rozlišování mýtů a skutečností, snaha o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
5. vytváření schopnosti pracovat s různými informačními zdroji
6. úctě k vlastnímu národu i k národům a etnikům jiným, rozvíjení respektu ke kulturním odlišnostem lidí
7. získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, rozvíjení zájmu o veřejné dění

8. rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, akceptování osobnosti vlastní i druhých
9. utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví, kladnému nazírání na roli a postavení ženy v rodině, společnosti i politickém životě
10. rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost
11. uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování a obhajování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů
využívání digitálních technologií způsoby, které podporují aktivní činnost žáků při práci s historickými zdroji a prameny, s dějepisnými portály a dostupnými online dějepisnými, což přispívá k porozumění a ke kritickému hodnocení historických jevů a problémů. Digitálními technologiemi pomáhat ve výuce rozvíjet dovednosti žáků při vlastních interpretacích a prezentacích historických událostí a jevů

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka:

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p style="text-align: center;">1. Kompetence k učení</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • si osvojuje různé metody poznávání duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti • vyhledává potřebné informace v literatuře i na internetu • využívá zpracované informace k dalšímu učení • pracuje s obecně užívanými historickými termíny • propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí 	<p>Učitel vede žáka k:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podpoře rozvíjení jeho zájmu o poznávání historie národů, Evropy i světa • předkládání dostateku informačních zdrojů a pracovních textů žákům • správnému zaznamenávání a zdokumentovávání zjištěných nových poznatků • uplatňování individuálních přístupů k hodnocení jeho práce • vhodné motivaci k učení • k využívání dostateku pomůcek a materiálů při výuce /historické mapy a atlasy, encyklopedie, DVD aj.

<p style="text-align: center;">2.</p> <p>Kompetence k řešení problémů</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje získané poznatky v různých oblastech života • spolupracuje při řešení problémů s ostatními • umí využívat získaných informací při řešení problému • logicky vyvozuje závěry ze získaných historických faktů • objevuje a formuluje problém a hledá různé varianty řešení 	<p>Učitel vede žáka k:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápání vzájemných souvislostí či zákonitostí historických faktů • rozvíjení schopností formulovat problém • k možnosti hledání různých variant řešení problémů • podpoře originálních řešení problémů • podpoře samostatnosti, tvořivosti a logickému myšlení • týmové spolupráci i využívání moderní techniky při řešení problémů • naučení se třídit, srovnávat a kriticky hodnotit digitalizované zdroje a informace
<p style="text-align: center;">3.</p> <p>Kompetence komunikativní</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vhodnou formou prezentuje své názory a myšlenky • dovede logicky argumentovat a obhájit svůj názor • zvládá komunikaci s jinými lidmi v důležitých situacích • účinně se zapojuje do diskuse • dodržuje pravidla slušného chování 	<p>Učitel vede žáka k:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci • kladení důrazu na správnou úroveň mluveného i písemného projevu • prezentaci jeho názorů a myšlenek • přátelské komunikaci mezi ním a vyučujícím i mezi žáky navzájem • důslednému dodržování pravidel slušného chování • k pochopení různých typů textů, záznamů, obrazných materiálů a jiných informačních a komunikačních materiálů • zapojení do společenského dění ve škole • komunikaci o postupech a výsledcích práce s digitálními historickými zdroji a prameny, prostřednictvím vhodných digitálních komunikačních prostředků, nástrojů a přístrojů

<p style="text-align: center;">4.</p> <p style="text-align: center;">Kompetence sociální a personální</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • účinně spolupracuje ve skupině • dodržuje zásady, toleranci a základy společenského chování • respektuje dobré mezilidské vztahy • je motivovaný k diskuzi a potřebné spolupráci s druhými 	<p>Učitel vede žáka k:</p> <ul style="list-style-type: none"> • práci ve skupině a kladení důrazu na vytvoření pravidel práce ve skupině, v týmu – dělba a organizaci práce, rozdělení úkolů a rolí, spolupráci, ohleduplnosti, prosazování nápadů vhodným způsobem • respektování dohodnutých pravidel • kritickému hodnocení výsledků práce • spolupráci, která lépe splní dané cíle • individuálnímu přístupu k talentovaným žákům a k žákům se specifickými poruchami učení • vnášení klidné a přátelské atmosféry do vyučovacího procesu • posilování sebedůvěry • jeho rozvoji vhodným směrem
<p style="text-align: center;">5.</p> <p style="text-align: center;">Kompetence občanské</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektuje přesvědčení druhých lidí • odmítá útlak a hrubé zacházení • je si vědom svých práv a povinností • chrání naše kulturní a historické dědictví • chová se zodpovědně v situacích ohrožujících život a zdraví člověka 	<p>Učitel vede žáka k:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznávání možnosti využití znalostí z historie pro život v současné době • poznávání a ochraně svých práv a respektování práv ostatních • netoleranci agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy • podpoře vzájemné pomoci • sledování svého chování a k včasnému přijímání účinných opatření

<p style="text-align: center;">6. Kompetence pracovní</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytváří si pozitivní vztah k práci • využívá získané znalosti pro svoji přípravu na budoucnost • zpracovává a vyhodnocuje získané informace • využívá při práci dostupné postupy a pomůcky • plní své povinnosti a závazky • aktivně využívá výpočetní techniku a internet 	<p>Učitel vede žáka k:</p> <ul style="list-style-type: none"> • k pozitivnímu vztahu k práci • zpracovávání a vyhodnocování získaných informací • využívání, v rámci možností a podmínek školy, moderních postupů a pomůcek při práci • k dodržování a plnění jeho povinností a závazků • vytváření podnětného a tvořivého pracovního prostředí • seznamování se s podmínkami a možnostmi jeho pracovního uplatnění v rámci EU • k zodpovědné správě digitální identity, k dodržování základních bezpečnostních pravidel, k respektování autorských práv
<p style="text-align: center;">7. Kompetence digitální</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • je veden k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy • se seznamuje s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů • vnímá důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci a učí se odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí 	<p>Učitel vede žáka k:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podpoře v tom, aby využíval digitální technologie k orientaci v historické realitě • k tomu, aby pracoval s digitalizovanými historickými zdroji a prameny • kladl důraz na ochranu osobních údajů a osobních dat

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Vyučovací předmět / ročník: Dějepis / 6.	Zpracoval: Mgr. Lukáš Zvěřina
Školní očekávané výstupy	Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru	Mezipředmětové souvislosti a začlenění průřezových témat
	Počátky lidské společnosti	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství a zpracování kovů pro lidskou společnost 	Učivo: <ul style="list-style-type: none"> • význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny • historický čas a prostor • člověk a lidská společnost v pravěku 	Mezipředmětové souvislosti: PŘ – původ a vývoj člověka Z - světadíly, oceány, makroregiony světa VV – vybrané ukázky vývoje dějin výtvarného umění Průřezová témata: MV - Trója padla – Odysseus se vrací domů

	Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních civilizací uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury zrod křesťanství porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 	<ul style="list-style-type: none"> nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz antické Řecko a Řím 	Mezipředmětové souvislosti: VV – antické umění

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Vyučovací předmět / ročník: Dějepis / 7.	Zpracoval: Mgr. Lukáš Zvěřina
Školní očekávané výstupy	Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru	Mezipředmětové souvislosti a začlenění průřezových témat
	Křesťanství a středověká Evropa	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 	Učivo: <ul style="list-style-type: none"> nový etnický obraz Evropy utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost 	Mezipředmětové souvislosti: VV- vybrané ukázky vývoje dějin umění ČJ – historická literatura Z - světadíly, oceány, makroregiony světa Průřezová témata: OSV – svět člověka a osobní rozvoj

	Objevy a dobývání, počátky nové doby	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie 	<ul style="list-style-type: none"> renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou zámořské objevy a počátky dobývání světa český stát a evropské velmoci v 15.– 17. století 	<p>Mezipředmětové souvislosti: VV- vybrané ukázky vývoje dějin umění ČJ – historická literatura</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Vyučovací předmět / ročník: Dějepis / 8.	Zpracoval: Mgr. Lukáš Zvěřina
Školní očekávané výstupy	Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru	Mezipředmětové souvislosti a začlenění průřezových témat
	Modernizace společnosti	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a příklady významných kulturních památek vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy světa a charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií 	Učivo: <ul style="list-style-type: none"> český stát a velmoci v 17. – 18. století Barokní kultura a osvícenství Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů politické proudy (konzervativismus, liberalismus, socialismus), konflikty mezi velmocemi, kolonialismus 	Mezipředmětové souvislosti: ČJ - literatura v období renesance a humanismu, baroka, klasicismu, osvícenství, preromantismu a romantismu České národní obrození OV – lidská práva Z - světadíly, oceány, makroregiony světa Průřezová témata: VMEGS - poznatky z oboru historie a politické geografie, prohlubování porozumění klíčovým historickým a politickým událostem

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Vyučovací předmět / ročník: Dějepis / 9.	Zpracoval: Mgr. Lukáš Zvěřina
Školní očekávané výstupy	Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru	Mezipředmětové souvislosti a začlenění průřezových témat
	Moderní doba	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	Učivo: <ul style="list-style-type: none"> první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky nové politické uspořádání Evropy; vznik Československa, jeho hospodářskopolitický vývoj, sociální a národnostní problémy mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války 	Mezipředmětové souvislosti: ČJ - literatura 1. poloviny 20. století Z - světadíly, oceány, makroregiony světa Průřezová témata: VMEGS - poznatky z oboru historie a politické geografie, prohlubování porozumění klíčovým historickým a politickým událostem MKV – Perzekuce Židů za 2. světové války – skupinová práce

	Rozdělení a integrující se svět	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků vysvětlí a doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce posoudí postavení rozvojových zemí prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření vnitřní situace v zemích východního bloku vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989 rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět problémy současnosti věda, technika, sport, zábava jako faktory vývoje 	Mezipředmětové souvislosti: ČJ - literatura 2. poloviny 20. století